

Ольга ВІЩЕНКО,

викладач Дрянківського коледжу

ДЗ «Луганського національного університету

імені Т. Шевченка,

с. Старобельськ, Україна

ВИКОРИСТАННЯ ІНТЕРАКТИВНИХ ТЕХНОЛОГІЙ В ПРОЦЕСІ ВИКЛАДАННЯ ХУДОЖНЬО-ПРОФЕСІЙНИХ ДИСЦИПЛІН (НА ПРИКЛАДІ «КОМПОЗИЦІЇ ЗАЧІСКИ»)

Вищенко О. В. Використання інтерактивних технологій в процесі викладання художньо-професійних дисциплін (на прикладі «Композиції зачіски»). Інтерактивні технології є неодмінною умовою для функціонування високоефективної моделі навчання, основною метою якої є активне залучення кожного з учнів у освітній і дослідницький процеси. Застосування інтерактивних технологій у навчанні полегшує сприйняття матеріалу, сприятливо впливає на мотивацію студентів. Використання інтерактивних технологій на фахових заняттях сприяє розвитку та формуванню уяви, створенню нових образів, напрямів, тенденцій і технологій у перукарському мистецтві.

Ключові слова: інтерактивні технології, композиція, зачіска, методи навчання, презентація.

Вищенко О. В. Использование интерактивных технологий в процессе преподавания художественно-профессиональных дисциплин (на примере «Композиции прически»). Интерактивные технологии являются непременным условием для функционирования высокоэффективной модели обучения, основной целью которой является активное привлечение каждого из учеников в образовательный и исследовательский процессы. Применение интерактивных технологий в обучении облегчает восприятие материала, благоприятно влияет на мотивацию студентов. Использование интерактивных технологий на профессиональных занятиях способствует развитию и формированию воображения, созданию новых образов, направлений, тенденций и технологий в парикмахерском искусстве.

Ключевые слова: интерактивные технологии, композиция, прическа, методы обучения, презентация

Vishchenko O. V. Using interactive technologies in the process of teaching artistic and professional disciplines (through «Composition of hairstyles»). Interactive technology is a prerequisite for the operation of high-performance model of learning, the main purpose of which is active involvement of each of the students in the educational and research processes. The use of interactive technologies in teaching facilitates the perception of the material, has positive effect on students' motivation. The use of interactive technologies for professional classes promotes development and formation of imagination to create new images, directions, trends and technologies in the art of hairdressing.

Key words: interactive technology, composition, hairstyle, teaching methods, presentation.

Постановка проблеми. У наш час досягнення науково-технічного прогресу супроводжуються великими змінами в різних галузях, у тому числі й в освіті. Удосконалення міжнародних стандартів навчання показує наскільки важливим для освіти є процес підготовки висококваліфікованих фахівців на основі використання нових освітніх технологій та інновацій, недолік яких останнім часом особливо відчувається.

Актуальним є застосування в ході навчально-виховного процесу інтерактивних форм і методів навчання, особливо на заняттях художньо-професійної спрямованості, на прикладі дисципліни «Композиція зачіски» для студентів напрямку підготовки 020207 «Дизайн».

Головним завданням, що стоїть перед викладачами творчих спеціальностей – зробити процес навчання цікавим для студентів, динамічним і сучасним. І в цьому педагогам допомагають інтерактивні технології та методи.

Аналіз останніх публікацій та досліджень. Особливості застосування в навчальному процесі інтерактивних освітніх технологій представлено в роботах Т. Паніної, Л. Вавілової, Ю. Гущина, П. Щербань, М. Гулакова, Г. Харченко у своїх дослідженнях розглядали інтерактивні методи навчання у виші як педагогічну інновацію.

Мета статті – розкрити особливості застосування інтерактивних технологій у процесі викладання художньо-професійних дисциплін при проведенні теоретичних і практичних занять.

Виклад основного матеріалу. У ході засвоєння дисципліни «Композиція зачіски» майбутній перукар-модельєр повинен уміти на основі навколишнього середовища знаходити ідею для розробки нових форм зачісок, макіяжу, різних за стилістичним напрямком; розробляти та виконувати складні декоративні вироби зі штучного та натурального волосся; підбирати кольори і техніки макіяжу; розробляти дизайн розпису нігтів, створювати індивідуальний художній образ кожного клієнта, на підставі творчого виконання комплексного завдання з композиції.

Сучасний підхід до навчання повинен орієнтуватися на внесення у процес навчання новизни, обумовленої особливостями динаміки розвитку діяльності, специфікою різних технологій навчання. Сьогодні стало очевидним, що потрібно управляти не особистістю, а процесом її розвитку. А це означає, що пріоритет у роботі педагога віддається прийомам діалогового методу спілкування, спільним пошукам істини та різним творчим завданням.

Основні методичні інновації пов'язані сьогодні із застосуванням інтерактивних методів навчання. Слово «інтерактив» прийшло до нас з англійської від слова «interact». «Inter» – «взаємний», «act» – діяти. Інтерактивне навчання – це спеціальна форма організації пізнавальної діяльності, спосіб пізнання, здійснюваний у формі спільної діяльності студентів. Всі учасники взаємодіють один з одним, обмінюються інформацією, спільно вирішують проблеми, моделюють ситуації, оцінюють дії інших і

свою власну поведінку, занурюються в реальну атмосферу ділового співробітництва з вирішенням проблеми. Одна з цілей полягає у створенні комфортних умов навчання, таких, при яких студент відчуває свою успішність, свою інтелектуальну спроможність, що робить продуктивним сам процес навчання. Суть інтерактивного навчання полягає у спільній діяльності учнів у процесі пізнання, освоєння навчального матеріалу, тобто кожен вносить свій особливий індивідуальний внесок, йде обмін знаннями, ідеями, способами діяльності [1].

Китайська мудрість говорить: «Скажи мені – і я забуду; покажи мені – і я запам'ятаю; дай зробити – і я зрозумію». У цих словах знаходить своє відображення суть інтерактивного навчання. При використанні інтерактивних методів студент стає повноправним учасником процесу сприйняття, його досвід служить основним джерелом навчального пізнання. Викладач не дає готових знань, але спонукає учнів до самостійного пошуку. У порівнянні з традиційними формами ведення занять, в інтерактивному навчанні змінюється взаємодія викладача і студента: активність педагога поступається місцем активності студентів, а завданням педагога стає створення умов для їх ініціативи. Педагог відмовляється від ролі своєрідного фільтра, що пропускає через себе навчальну інформацію, і виконує функцію помічника в роботі, одного з джерел інформації. Інтерактивне навчання широко використовується в інтенсивному навчанні. Для того, щоб освоїти і застосовувати ці методи, викладачеві необхідно знання різних методик групової взаємодії.

Інтерактивне навчання забезпечує взаєморозуміння, взаємодію, взаємозбагачення. Інтерактивні методи в жодному разі не замінюють лекційні заняття, але сприяють кращому засвоєнню лекційного матеріалу і, що особливо важливо, формують думки, ставлення, навички поведінки. При використанні інтерактивних форм роль викладача різко змінюється, перестає бути центральною, він лише регулює процес і займається його загальною організацією, готує заздалегідь необхідні завдання і формулює питання або теми для обговорення в групах, дає консультації, контролює час і порядок виконання плану.

Інтерактивні технології є неодмінною умовою для функціонування високоефективної моделі навчання, основною метою якої є активне залучення кожного з учнів у освітній і дослідницький процеси.

Застосування новітніх технологій у навчанні полегшує сприйняття матеріалу, сприятливо впливає на мотивацію студентів та загальну ефективність освітнього процесу. До найпоширеніших інтерактивних методів у процесі викладання дисципліни «Композиція зачіски» можна віднести:

- творчі завдання;
- case-study;
- презентація-проекту;
- майстер-клас;
- конкурси з перукарського мистецтва тощо.

Всі ці методи об'єднані високою ефективністю і цілим рядом переваг. Розглянемо їх більш детально.

Під творчими завданнями розуміються такі навчальні завдання, які вимагають від студентів не просто відтворення інформації, а творчості, оскільки завдання містять більший або менший елемент невідомості і має, як правило, кілька підходів. Творче завдання, особливо практичне, складає основу будь-якого інтерактивного методу, мотивує студентів. Невідомість відповіді і можливість знайти своє власне «правильне» рішення, засноване на своєму персональному досвіді й досвіді свого колеги, дозволяють створити фундамент для співпраці, співнавчання, спілкування всіх учасників освітнього процесу, включаючи педагога.

Однією з найбільш цікавих інтерактивних форм проведення занять є розбір конкретних ситуацій, який отримав за кордоном назву case-study. По суті, це навчання колективного проблемно-ситуаційного аналізу та прийняття рішень у контексті своєї майбутньої професійної діяльності. Розбір ситуацій відповідає вимогам сучасної освітньої парадигми – «навчити вчитися», учасник повинен обробляти значні обсяги інформації, занурюватися в ситуацію, вникати в найменші деталі, оцінювати альтернативи й ризики, розуміти інших учасників, «перенастроювати мислення» [2].

Сьогодні процес навчання збагачений такими інтерактивними технологіями як: комп'ютер, сучасні мультимедійні технології (навчальні фільми, презентації, власні розробки). Всі ці технології дозволяють підвищити процес сприйняття навчального матеріалу, що позитивно відбивається на ефективності навчання. Мультимедійні технології дозволяють якісно удосконалити процес навчання фахівців на заняттях з предмету «Композиція зачіски». На даному занятті актуальні такі інтерактивні технології, як мультимедіа презентації, навчальні відео фільми з точною технологічною послідовністю, історичні відео фільми, які відіграють значну роль у вдосконаленні навчального процесу, навчальні інтерактивні та комп'ютерні програми, спрямовані на проектування і створення цілісного образу. За допомогою даних інтерактивних технологій у студентів розвивається проектне образне мислення, збагачується образний запас історичних і новітніх тенденцій і технологій моди, розвивається інтерес до професії, активізуються творчі та пізнавальні підходи. Використання інтерактивних технологій сприяє розвитку та формуванню нових образів, напрямів, тенденцій і технологій у перукарському мистецтві.

Навчальна дисципліна «Композиція зачіски» у вищих навчальних закладах, формує у студентів професійну творчу компетенцію шляхом розвитку і вдосконалення всіх видів проектної діяльності: проектування, розробка образу, малюнок, художнє моделювання створеної роботи.

В основу такого навчального процесу закладено творче проектування, спрямоване на спільне рішення проблем, формування здібностей виділяти головне, ставити цілі, планувати діяльність. Щоб досягти синтезу вже існуючих образів з індивідуальною самостійною творчою розробкою студен-

тів і активізувати їх на пізнавальні процеси, необхідне використання вище означених інтерактивних технологій.

Майстер-клас – це інтерактивна форма навчання та обміну досвідом, що об'єднує формат тренінгу та конференції. Майстер-клас (від англійського *masterclass*: *master* – кращий; *class* – заняття, урок) дійсно є семінаром, який проводить експерт у певній дисципліні, для поліпшення практичних досягнень у цьому предметі. Майстер-клас – сучасна форма проведення навчального тренінгу-семінару для відпрацювання практичних навичок за різними методиками і технологіями з метою підвищення професійного рівня та обміну передовим досвідом учасників, розширення кругозору і залучення до новітніх технологій.

Конкурсом вважається процес визначення найкращого претендента на перемогу (конкурсанта), або кращих претендентів на перемогу (конкурсантів), відповідно до розроблених правил проведення професійного конкурсу. Визначення переможців здійснюється шляхом «якісного дослідження». Мета проведення конкурсів – підвищити мотивацію і рівень професійної майстерності, а також змусити студентів мобілізуватися за рахунок азарту, викликаного змаганням. Подібні конкурси проводяться у декілька етапів, рішення приймається компетентним і авторитетним журі.

Творчий процес підготовки студентів до професійного конкурсу перукарів передбачає пошук ідеї, форми і змісту зачіски, поєднаних у єдине ціле – проектний образ. В ході роботи над створенням стилізованого художнього образу за визначеною темою, де головним арт-об'єктом є зачіска, включається асоціативний аналіз форми. Проектна ідея відображається в малюнку, саме в ескізі визначається композиційна побудова, конструкція зачіски. Для надання моделі краси та гармонії виконують макіяж згідно призначення зачіски та тематики створеного образу.

Від сучасного навчального закладу потрібне введення таких сучасних підходів до навчання, які забезпечують розвиток комунікативних, творчих і професійних здібностей і стимулюють потребу майбутнього фахівця у самоосвіті на основі змісту та організації навчального процесу [3:18].

Процес навчання повинен зацікавлювати, активізувати, залучати студентів у пізнавальну діяльність при вивченні предмета. Застосування освітніх інформаційних технологій дозволяє в значній мірі інтенсифікувати навчальний процес і активізувати студентів.

Необхідно зазначити, що в навчально-виховному процесі інтерактивні методи навчання мають свої переваги, серед яких:

- навчання стає індивідуальним, що враховує особливості особистості, інтереси і потреби кожного учня;
- з'являється можливість ёмко і стисло представити будь-який обсяг навчальної інформації;
- в кілька разів поліпшується візуальне сприйняття, значно спрощується процес засвоєння навчального матеріалу;

- активізується пізнавальна діяльність студентів, вони отримують теоретичні знання та практичні навички.

Викладач вищого навчального закладу повинен створити необхідні умови для успішного навчання:

- готовність студента вчитися;
- застосування різних форм і методів навчання;
- повторення для закріплення знань;
- відповідність процесу навчання реальній життєвій ситуації;
- своєчасність неупередженої, адекватної оцінки дій студентів викладачем-тренером.

Розвиток творчого мислення та виховання творчої особистості – пріоритетні завдання для вищих навчальних закладів, які готують фахівців з дизайну. Вирішити ці завдання можна за умов удосконалення навчального процесу та організації умов для творчості студентів (професійні конкурси, фестивалі, робота в дизайн-студій та творчих лабораторій [4:34].

Висновки і перспективи. Для вдосконалення навчального процесу у вищих навчальних закладах використовують сучасні технології освіти, які дозволяють накопичувати, опрацьовувати, передавати великі обсяги інформації, відкривати великі перспективи щодо розширення теоретичної бази знань, та відпрацювання на практиці.

Таким чином, інтерактивні технології в навчальному процесі становлять собою ефективний апарат розвитку художньо-професійних якостей у студентів напрямку 020207 «Дизайн». Результатами використання інтерактивних методів навчання засвідчили ефективність вироблення художньо-професійних навичок у процесі засвоєння дисципліни «Композиції зачіски».

ЛІТЕРАТУРА ТА ДЖЕРЕЛЬНА БАЗА

1. Гулакова М. В. Інтерактивні методи обучения в вузе как педагогическая инновация / Гулакова М. В., Харченко Г. И. // Концепт. – 2013. – № 11 (ноябрь). – ART 13219. – 0,4 п. л. – URL: <http://e-koncept.ru/2013/13219.htm>. – Гос. пер. Эл № ФС 77-49965. – ISSN 2304 – 120 X.
2. Ефимов П. П. Інтерактивні методи обучения – основа инновационных педагогических технологий [Текст] / П. П. Ефимов, И. О. Ефимова // Инновационные педагогические технологии: материалы междунар. науч. конф. (г. Казань, октябрь 2014 г.). – Казань : Бук, 2014. – С. 286-290.
3. Коротаяевский А. Г. Новые компьютерные технологии для повышения знаний студентов // Психология и педагогика: актуальные проблемы и тенденции развития»: материалы междунар. заоч. науч.-практ. конф. // А. Г. Коротаяевский, Г. А. Лазарев. – Новосибирск : СибАК, 2013. – 18 с.
4. Лубенська С. П. Дизайн зачіски : навч. посіб. для професійної підготовки студ. у вищ. навч. закл. мистецького профілю / С. П. Лубенська. – К.: Кондор, 2012. – 216 с.

Стаття надійшла до редколегії 20 січня 2016 р.